

ÉNGANG MORDER

EVA MARIA FREDENSBORG

KRIMI

EEG & CO.

Eva Maria Fredensborg

Én gang morder

Kriminalroman

Elg & Co.

Én gang morder

Copyright © Eva Maria Fredensborg 2013

All rights reserved

Forlagsredaktion: Nils Bjervig, Bjervigs Bureau

Omslag: Simon Lilholt/Imperiet

Bogen er sat med Palatino og trykt hos Pozkal

Printet in Poland 2013

1. udgave, 1. oplag

ISBN 978-87-91818-08-0

www.evamariafredensborg.dk

“Freedom’s just another word
for nothing left to lose”

Janis Joplin:
Me and Bobby McGee

Den første kuvert lå på dørtrinnet bag huset mandag morgen.

Han registrerede den som en lysende, hvid plet i underkanten af synsfeltet, et forstyrrende element i blikkets fokus på fiskeørnen, som netop i dette øjeblik kolliderede med vandspejlet. Rovfuglen steg igen, nu med et bytte mellem klørerne, og han slap den først med øjnene, da den var forsvundet ind mellem trætoppene på den anden side af søen.

Så satte han sig ned i døråbningen og betragtede kuverten. Hvid, tynd, A4-størrelse, ingen modtager. Han samlede den op og vendte den. Heller ingen afsender. Hvad var sandsynligheden for, at kuverten var til ham?

Han åbnede den alligevel.

Den indeholdt et falmet farvefotografi af en spinkel mand, der stod foran en gul bygning med armene løftet foran sig, som om han forsøgte at skærme sig mod fotografens nærgående linse. Skråt bag ham, på den gule mur, hang et skilt med teksten *Sankt Sigfrids Sjukhus, Retspsykiatrisk klinik*.

Han havde ikke set det skilt i mere end tyve år, men han havde aldrig glemt hverken det eller ansigtet på fotografiet. Karl Viklund, idømt tidsubegrænset anbringelse for mordet på fire kvinder. Fotomorderen, den mand, der kunne have kostet ham karrieren, endnu inden den var begyndt. Burde, rettede han sig selv. Burde have kostet ham karrieren.

Han havde håbet aldrig at se det ansigt igen.

Han begyndte at skubbe fotografiet ned i kuverten igen, men standsede, da det gik op for ham, at nogen

betragtede ham. Han scannede metodisk omgivelserne, fulgte grantræernes massive mur rundt om lysningen og langs søbredden uden at få øje på noget, der kunne forklare den intense følelse af at være overvåget. Til sidst opgav han og søgte ly bag ødegårdens tykke bjælkemure.

Døren lukkede sig bag ham, men hun blev siddende, selvom hendes ene ben sov, og myggene summede omkring hende. Nu havde hun set ham, han var ikke længere blot en samling intetsigende ord i en gammel dagbog, men et virkeligt menneske. *Han havde så rare øjne.* Havde han? Det måtte hun tættere på for at kunne bedømme.

Cyklen var faldet af sin støttepind og hang op ad et pjuaket grantræ som en tidlig morgenbrandert, der må støtte sig til en lygtepæl for at samle kræfter. Den gled, da hun forsøgte at rejse den, og pedalen skrabede det yderste lag af huden lige over anklen, men hun havde ikke tid til at ømme sig. Han var kommet, første del af planen var sat i værk, men der var stadig meget, der skulle nås. Sveden fik T-shirten til at klistre til huden på ryggen, og snart begyndte myggene igen at summe omkring hende, hver gang hun sagtnede farten for at undgå et af grusvejens huller.

En halv time senere parkerede hun cyklen i stativet foran ejendommen og tog trapperne i et par lange spring. Hun lagde nøglerne fra sig på konsolbordet i entreen og forsøgte at ignorere hjertet, der pumpede blodet rundt i kroppen med alt for voldsomme slag, men stilheden i lejligheden gjorde det umuligt. Det trange rum begyndte at snurre rundt, og munden blev tør. Ikke nu. *Please!*

Hun hørte Camillas stemme som et ekko: *Det er dig, der styrer tankerne, ikke omvendt. Det er ikke farligt at være bange.*

Hun kiggede på uret og traf en hurtig beslutning. Ti minutter fra eller til gjorde ikke den store forskel, og ti minutter kunne gøre en verden til forskel. Æggeuret stod ved siden af lænestolen, og selvom hendes hud stadig klistrede af sved, viklede hun den tynde plaid om kroppen, inden hun satte sig. Ti minutter. Hun fulgte luften ind gennem næseborene og ned gennem luftrøret, til den nåede bunden af lungerne og fik maven til at vokse, og bagefter fulgte hun den hele vejen ud igen. Indånding og udånding. Indånding og udånding. Så han mig? Det var som om, han kiggede direkte på mig. Ups! Tilbage til åndedrættet. Indånding og udånding. Indånding og udånding. Jeg håber ikke, Camilla spørger, hvorfor jeg er der. Indånding og udånding. Bare jeg havde nogle flere betablokkere. Hvad gør jeg, hvis han taler til mig? Indånding og udånding. Hvis han kan se det, hvis han ... Indånding og udånding. Hvis jeg får et panikanfald? Det må jeg ikke tænke! Indånding og udånding. Indånding og udånding. Det er bare en tanke, ikke virkelighed. Indånding og udånding. Indånding og udånding. Indånding og udånding. Riiing!

Hun slog uret fra og sad et øjeblik med tæppet om sig, før hun rejste sig. Hun var stadig lidt shaky, men hjertet slog roligere. Hun tog et hurtigt brusebad, slog et håndklæde om sig og gik ind i lejlighedens soveværelse, hvor tøjet hang på bøjler udenpå det store klædeskab, så hvert sæt var samlet og lige til at hoppe i. Nu var det bare at vælge: Hvad skulle hun være i dag? Eller rettere: Hvem? Hun tog bøjlen med "halvfjerdser-dresset" ned og holdt antrækket foran sig, mens hun betragtede sig selv i spejlet. Ja.

Hvordan hun så ud og klædte sig, havde altid forekommet hende at være sekundært, næsten irrelevant.

Nu indgik det i en plan, i en højere sags tjeneste, og derfor mente hun godt, hun kunne forsvare at have brugt det meste af en uge – for slet ikke at nævne pengene, de uhyrlige summer – på at endevende Växjös tøjforretninger og hive ned af hyldeerne.

Hun sad på en mørkbejdset skammel foran spejlet, der balancerede usikkert på den smalle, hvide kommode. Når hun sad sådan, lidt på skrå, kunne hendes fødder akkurat nå varmen fra den lyse stribe, solen kastede ind gennem vinduet. Det var et godt tegn, var det ikke? At solen skulle give sig til at skinne, at sommeren skulle komme netop i dag?

Der var stadig stille på campus, men snart ville de andre kursister begynde at ankomme og overdøve fuglene, der lige nu flokkedes i de store træer. Under sengen, halvt gemt under den turkise tunika fra Indiska, fik hun øje på håndtaget på den falmede, sorte rullekuffert, som havde rummet det meste af hendes garderobe, da hun låste sig ind i den fremlejede toværelses. Hvad skulle hun stille op med alt tøjet bagefter? Hun kunne ikke rigtig forestille sig, at hun trådte ind i Börjes i Tingsryd iført nogen af de nye beklædningsgenstande, men tanken om at skille sig af med det hele, fylde det i sorte sække og bære det ned til genbrugscontaineren, virkede næsten som helligbrøde.

Bagefter. Hun smagte på ordet. Fremmed. Det var som om hun havde bygget en barriere, en dæmning af uvished, der forhindrede hende i at skue længere ud i fremtiden end til det punkt, hvor planen enten lykkedes eller faldt til jorden som en dynges vådt vasketøj.

Jeg har vist fået tøj på hjernen, konstaterede hun og tog sig selv i at smile til spejlet, også det en fremmed fornemmelse. Hun handlede nu, foretog sig noget, og for-

skellen var lige så håndgribelig som kontrasten mellem lys og mørke. Den forgange vinter havde været mørkets, ingen tvivl om det, men så havde hun fundet dagbogen, og senere, da hun mødte *ham*, havde hun indset, at hun ikke behøvede at affinde sig med tingenes tilstand. Ulrik Lauritzen var løbet fra sit ansvar, men nu ville han blive stillet til regnskab.

Da hun var færdig, betragtede hun sig selv i spejlet. Det gjorde ikke noget, hvis han kiggede i hendes retning. Det eneste, han ville se, var en smart, selvsikker lægestuderende.

Tirsdag

Kapitel 1

Hun lå på ryggen med det ene ben strakt og det andet bøjet. Kjolen var gledet op over det bøjede knæ, så de blårode mærker på lårene var synlige, og hvis man lænede sig lidt frem, kunne man se, at hun var nøgen under det blomstrede stof. Den ene arm lå hen over brystet med hånden knyttet, mens den anden lå en vinkel på halvfems grader, så den dannede en ramme om hovedet, der hvilede med kinden mod jorden. Mærkerne på halsen var næsten sorte, og i sollyset, der trængte gennem trækroneerne i et mønster af lyse pletter, skabte aftrykkene efter hans hænder en markant kontrast til hendes blege hud.

Han satte sig på hug, fiskede det lille sølvkors op af baglommen og lagde det i den åbne håndflade. Så lukkede han hendes fingre om det og smilede, inden han trak de hårdt sminkede øjenlåg ned over de bleggrå øjne.

Perfekt!

Så satte han sig til at vente.

Sommerens tørre duft havde ingen magt hernede ved skovbunden, og der lugtede råddent. Han lukkede øjnene og forsøgte at forestille sig, at han sad i det læderbetrukne førersæde i en splinterny SL 500, men afstanden mellem fantasi og virkelighed var ganske enkelt for stor. I stedet dukkede andre billeder op: Julie, der vinkede til ham foran indgangen til festivalpladsen med sit lange, mørke hår slået ud og den slidte rygsæk, der hang løst på den ene skulder som en ekstra overkrop. Gulvet i lejligheden, der knirkede og gav sig i sommerens første hede, mens han bar datterens sidste flyttekasser ud i entreen og baksede med at få skrivebordet tilbage i værelset ind

mod gården.

En due landede i skovbunden og hvirvlede en sky af støv og visne blade op mellem alt det grønne. Han slog ud med hånden og så den flakse væk.

Skete der ikke snart noget? Det raslede svagt i bladene omkring ham, og et sted langt borte besvarede skoven en hunds gøen med et hult ekko, men ellers var der stille.

En bildør smækkede. Endelig! Han holdt vejret, mens blikket fulgte den unge kvinde, der nærmede sig. Hun var muskuløs og kortklippet, men hendes bevægelser fik den solide krop til at virke let. Hun standsede nogle meter fra kroppen på jorden. Overraskelsen fejede hen over hendes ansigt og efterlod det nøgent og sårbart. Hun faldt ned på knæ, og i lang tid sad hun bare og stirrede på hans mesterværk.

Hvad blev hendes første træk? Havde hun set mærkerne på halsen, de manglende trusser? Sølvkorset kunne hun umuligt have set fra den vinkel. Han koncentrerede sig om hendes ansigtsudtryk og opdagede ikke manden, før han standsede bag den knælende, unge kvinde.

John Egelund. Hvad fanden lavede han her?

- Undskyld jeg forstyrrer, men jeg skal tale med Robert Strand. Ved du, hvor han er?

Hun løftede en hånd og pegede direkte mod skjulestedet bag snebærbuskene. Hendes instinkter fejlede altså ikke noget.

Robert rakte en arm i vejret, og et øjeblik efter gled efterforskningschefen fra Nationalt Efterforskningscenter ned på jorden ved siden af ham.

- Nå, hvordan går det?

- Jeg går ud fra, at du ikke er dumpet ned midt i en øvelse for at høre, hvordan jeg har det?

- Du svarer ikke din mobiltelefon.

John Egelund knappede jakken op og løsnede slipset.

- For times tid siden blev jeg ringet op af Kronobergs politi i Växjö. De står med en rigtig lortesag, og rygtet vil vide, at du har boet der og taler et hæderligt svensk.

Växjö.

- Växjö er Strömbergs hjemmebane.

- Jeg ved ikke, hvem Strömberg er, men deres *profiler* er gået på pension, og Stockholm kan ikke sende nogen før tidligst i overmorgen.

Strömberg som pensionist? Igen kom hans forestillingsevne til kort. Strömberg havde været hans forbillede, kongen af retspsykiatri og det svenske politis foretrukne *profiler* i en menneskealder, men i arbejdslivet var det datoen på fødselsattesten, der afgjorde, hvornår kongen abdicerede, og Strömberg havde altså nået sidste udløbsdato.

- Er du klar over, hvor lang tid det tager at få en tyve-årig skuespiller til at se død ud? Vi skal have fire mere gennem øvelsen i dag, og i morgen skal de fremlægge deres analyser.

- Øvelser løber ingen vegne, men det gør et rigtigt lig på en rasteplads.

Det var strengt taget noget sludder, men Robert forstod meningen, og han havde været klar til afgang fra det sekund, han så Egelund.

- Hvad ved du?

- Ung kvinde, nøgen og stranguleret. Ellers fortalte han kun, at de har fået en henvendelse fra en dansk psykiater, der mener at have oplysninger i sagen. Dit honorar er på plads, og vi kører det gennem NEC, så du ikke skal have besvær med at fakturere dem.

- Har han et navn?

- Det var politimesteren selv, der ringede. Göran Malm-

ström.

- Nej, den danske psykiater.

- Det finder du ud af, når du kommer derop.

Växjö. Rasteplads. Kvinde. Nøgen. Stranguleret.

Nej, det kunne ikke passe.

Egelund tolkede tilsyneladende hans manglende reaktion som et tegn på modvilje.

- Jeg skulle hilse fra Malmström og sige, at du er velkommen til at bruge det blå blink på E4'eren. Han giver besked til de andre distrikter.

Robert kiggede hen over skovbunden, og i stedet for visne blade og små totter af grønt så han en øde, svensk motorvej uden fartbegrænsninger.

- Jeg kører med det samme. Få en eller anden til at sms'e mig navn og nummer på min kontaktperson og koordinaterne på findestedet, så jeg kan køre direkte derhen.

- Robert?

- Ja?

John Egelund nikkede hen mod Roberts omhyggeligt arrangerede gerningssted.

- Nå ja. Hils fra mig. Du skal bare notere tre ting for hver elev; om de går hele vejen rundt om hende, om de sætter sig eller bliver stående, og om de finder det sølvkors, hun har i venstre hånd.

Havde han fået flyttet weekendtasken over i bagagerummet på den nye bil?

Han skulle egentlig have været bilforhandler, og han søgte kun ind på medicinstudiet for at drille sin far, hvis mindreværdskompleks over for den akademiske verden havde nogenlunde samme størrelse, som motoren i den nye SL 500. Robert havde planlagt, at han ville komme til

et par forelæsninger om ugen på 1. år og så ellers nyde livet, inden han begyndte på HD-studiet og startede sin karriere i familieforetagendet, men det var ikke tilfældigt, at han havde sat krydset ved medicin i stedet for jura eller teologi, og da han var til den første forelæsning i psykiatri, vidste han, at han ville gennemføre studiet og specialisere sig i psykiatri. Det var så let at sælge en dyr bil, men et menneske, der var faret vild i sit eget sind – det var en reel udfordring. Hans far havde aldrig tilgivet ham, men brødrene, der kæmpede indædt om magten i Strand Auto, var så tilfredse med at være sluppet af med en konkurrent, at de altid sørgede for, at Robert var godt kørende.

Han drejede ind på motorvejen ved Lyngby og fandt solbrillerne frem.

Växjö, rastesteds, kvinde, nøgen, stranguleret.

Hver gang ordene dukkede op, øgede højre fod trykket på speederen, så han igen og igen var nødt til at træde på bremsen for at holde sig nogenlunde i nærheden af de 110. Egelund havde givet ham carte blanche til E4'eren, ikke Helsingør-motorvejen.

Ved færgelejet lukkede han taget og fandt det mobile blinklys i bagagerummet, og mens han ventede på, at bovporten skulle åbne i Helsingborg, tastede han Växjö ind i den nye online-udgave af Command. 190 kilometer, men kun de første 120 var rigtig motorvej, det vidste han fra sine ture til Stockholm. Så snart han havde passeret toldernes små huse, satte han blinket i forruden og overhalede den Skoda Superb, der havde holdt foran ham på færgen.

Hans hænder lå løst på rattets nappalæder, den mørke asfalt forsvandt ind under bilens kølerhjem, meter for meter, og i korte glimt kunne han næsten bilde sig selv

ind, at vejen uendelig; at han kunne køre hvorhen, han ville, men den ro, der plejede at indfinde sig, når han kørte hurtigt, fik aldrig for alvor fodfæste.

Han følte sig lidt snydt, da han satte farten ned og drejede fra mod Växjö. Sidste gang han kørte på 25'eren, havde det været en smal landevej med fartgrænser, der lå og svingede mellem 50 og 80, men den var nu erstattet af en motortrafikvej med skiftevis et og to spor og en tilladt hastighed på 100 kilometer i timen. Det virkede bestemt forsvarligt at køre 150. Hvis han koncentrerede sig de sidste 60 kilometer af turen til Växjö, ville det ikke være helt spildt, men Egelunds ord var som en usynlig medrejsende, der sad på passagersædet og nægtede at holde mund.

Växjö, rasteplass, kvinde, nøgen, stranguleret.

Hvad hvis det var sandt? Det kunne det ikke være. Folk blev fundet døde på rasteplasser hele tiden, så der var ingen grund til at sidde her i bilen og piske en stemning op.

Kapitel 2

Det var en af de små rastepladser, nærmest bare en asfaltlomme uden hverken toilet eller bænke. Pladsen var spærret af med et enkelt blå og hvidt bånd, men der var ingen politibiler, kun et par vejarbejdere i orange veste, der stod ved bagenden af en vejtrøml. Så snart han åbnede døren, begyndte en af dem at løbe over mod bilen, mens han viftede med armene. Da han kom nærmere, satte han farten ned og smilede.

- Jeg havde ikke set de danske plader. Robert Strand?
Robert nikkede.

- Kriminalkommissær Nils Andersson, efterforskningsleder.

- Fin uniform.

Nils Andersson så ned ad sig selv, som om han havde glemt, at han havde en orange refleksvest over sit lysegrå jakkesæt.

- Et vejarbejde tiltrækker sig mindre opmærksomhed end en rasteplads fuld af politibiler. Vi håber at kunne holde nysgerrige væk, indtil teknikerne fra SKL når frem, så vi kan få flyttet hende.

- Smart.

Nils Andersson kiggede ned ad Roberts armygrønne Diesel-bukser og blinkede en ekstra gang, da han nåede til de lysegule Haribo-sneakers fra Hummel.

- Det var hurtigt, du nåede frem.

- Jeg kørte med det samme, og der var ingen trafik.

Nils Anderssons var vist ikke typen, der ville nyde at sætte det blå blink på og tage E4'eren med over 200 i timen. Han lignede mere spejdertypen, som han stod der med ryggen så rank, at man næsten kunne overse det

faktum, at han ikke var ret høj.

- Jeg går ud fra, at du gerne vil se hende med det samme.

- Ja tak.

De gik hen mod vejtrømlen, hvor en høj, kraftigt bygget mand stod og lyste op med sin refleksvest.

- Arvid Jönsson, vores kriminaltekniske chef, var den første herude, og det var ham, der bad politimesteren om at rekvirere en *profiler* med det samme.

Arvid Jönsson var betydeligt ældre end Robert, formentlig sidst i halvtredserne. Han sagde ingenting, lavede blot en bevægelse i retning af et viltet krat af hindbærbuske, hvor endnu umodne, grønne bær tyngede grenene ned mod jorden, så stien knap var synlig.

Robert trådte ind i det høje græs. Det første, han fik øje på, var hendes fødder, der hældede udad til hver side i en vinkel på cirka tredive grader. Hun lå altså fladt på ryggen.

Der var næsten ingen hård hud under fødderne, hvilket stemte overens med Egelunds udtalelse om, at der var tale om en ung kvinde, og den brunlige lak på tåneglene skallede her og der, især på storetæerne. Typisk sommerfænomen; når kvinder lå på maven og solbadede, hvilede hele fodens vægt på oversiden af storetåneglen.

Han lod blikket glide videre op ad den nøgne krop, registrerede de udtørrede plamager af psoriasis ved knæene, og standsede, da han nåede til armene.

Det så næsten ud, som om hun ikke var virkelig. Sætningen dukkede op fra hans hukommelse, som om den havde ligget der i alle årene og bare ventet på at sende sit ekko ind i hans bevidsthed, og i det sekund vidste han, at det var dette syn, han havde ventet – eller håbet? – at se, hver gang han blev kaldt ud til en mordsag.

Den unge kvindes arme var foldet hen over brystet og hænderne stoppet ind i armhulerne. Naturstridigt. Selv hvis hun havde ligget sådan, da hun døde, ville arme-
ne være faldet ned, når dødens slaphed indtog kroppens muskler. Gerningsmanden måtte have arrangeret liget og bundet armene fast, mens han ventede på, at rigor mortis indtraf og stivnede kroppen i præcis den position, han ønskede. *Som en mannequindukke.*

Han betragtede det unge ansigt, udtryksløst og blegt, mens han forsøgte at holde tankerne væk. Han ville se nu, ikke huske. Han gik rundt om hende flere gange, satte sig på hug og studerede den smalle, blåsorte stribe om halsen, som forsvandt ind under det lange, mørke hår i nakken.

Hvorfor havde han lagt hende sådan? De korslagte arme gav hende et utilnærmeligt udtryk, lidt som når man prøvede at tale fornuft til nogen, der nægtede at lytte. Hvad var det, hun ikke havde villet høre? Hvad var det, gerningsmanden prøvede at fortælle? *Hvem er du?*

Da han var sikker på, at han ikke havde overset noget, vendte han sig og fangede Arvid Jönssons blik. Den kriminaltekniske chef nikkede ganske let, så let, at Robert ikke var sikker på, at der overhovedet havde været en bevægelse.

De var kørt med hende, havde lagt hendes stive krop i en ligpose, lynet den og løftet den op på båren, der gled ind i rustvogen med en skurrende lyd, og om nogle dage, når afspærringerne var fjernet, ville kun det nedtrådte græs vidne om, at hun havde ligget her. Måske ville en familie brede deres picnictæppe ud, og før eller siden ville en trængende lastbilchauffør finde frem til den lille græsplet. Livet fortsatte.

Robert stod lænet op ad sin bil og røg en cigaret, mens han kiggede ud over søen nedenunder rasteplassen. En ro-båd lå og vippede svagt i den fjerne ende af søen, og tre kanoer på stribe var nået halvvejs over i hans retning. Havde rasteplassen været her for tyve år siden? Udsynet til søen var næsten blokeret af træer nu, men dengang måtte der have været åbent, for han var sikker på, at søen havde været dækket af is, da han kom til Växjö i vinteren 1992. Hvordan kunne træer vokse så meget på tyve år?

Ved hans fødder lå en kvinde i hvid beskyttelsesdragt på alle fire. Hendes parfume blandede sig med duften af fyrretræ og udstødningsos, og indimellem udsendte hendes kamera en hurtig serie af klikkende lyde. Vandflasker, ispinde og fedtede burgeræsker med den evindelige, gule bue; alt blev fotograferet og omhyggeligt pakket ned i plastposer, som skulle sendes af sted til Statens Kriminaltekniske Laboratorium i Linköping, hvor hver eneste genstand ville blive undersøgt i håb om at finde noget brugbart: Et fingeraftryk, en øjenvippe eller noget helt tredje.

De ville finde masser af det hele, men intet af det ville være gerningsmandens.

- Spild af tid.

Arvid Jönsson stod mindre end en meter fra ham.

- Man vil nødig tage modet fra dem, men de kan vel sige sig selv, at de ikke finder noget. Hvad forestiller de sig? At han har siddet her og hygget sig med et *happy meal*, inden han trak et lig ud af bagagerummet? Eller at han har myrdet hende her og siddet og ventet på, at hun skulle stivne i den positur?

Han rystede på hovedet.

Robert havde betragtet Arvid Jönsson, mens han dirigerede rundt med folkene fra SKL, og nu konstaterede

han, at den kriminaltekniske chef talte lige så langsomt, som han bevægede sig. Det lod ikke til at genere ham, at han ikke fik noget svar.

- Da jeg så hende, var det som at vende tilbage til et sted, jeg aldrig havde været før. Sådan havde jeg det også sidst. Ikke med den første, selvfølgelig, men med de tre andre. De lå præcis som hende her, og selvom de ikke lignede hinanden af udseende, var det alligevel som et gensyn hver gang, fortsatte Arvid.

De stod lidt i tavshed.

- Var Nils Andersson også med sidst? spurgte Robert. Arvid rystede på hovedet.

- Han var knap startet på politiskolen, men politimesteren var her, han ledede efterforskningen. Selv var jeg lige blevet færdiguddannet på SKL, og så dukkede der en seriemorder op, som ikke efterlod sig spor. Jeg lovede mig selv, at jeg ville sige op, hvis vi ikke fik ham.

Han bed sig i kinden, så det runde ansigt blev vredet skævt.

- Men det gjorde vi jo til sidst.

- Tror du, det er ham igen?

Arvid kneb øjnene sammen.

- Viklund? Han begik selvmord et par måneder efter retssagen, så ham er det i hvert fald ikke.

En hvid Volvo XC90 med stationært blink på taget og det svenske politis gule og blå logo på siden klemte sig ind mellem vejtrømlen og Roberts bil, og en høj mand steg ud.

Han nikkede til Arvid og gav Robert hånden.

- Göran Malmström, politimester i Kronobergs Län.

To små gengivelser af Roberts ansigt dukkede op i de kæmpestore Ray Ban-solbriller, der dækkede den øverste

del af politimesterens smalle ansigt.

- Robert Strand.

- Godt, du kunne være her så hurtigt. Jeg går ud fra, at du har set hende?

Robert nikkede.

- Den psykopat skal fanges, og hvis det står til mig, skal han være bag tremmer, inden næste udgave af Kronobergsposten udkommer.

Sheriffen havde talt.

Kapitel 3

I rundkørslen ved byens fodboldstadion måtte Robert holde tilbage for en kvinde med klapvogn. Barnet i klapvognen sov, og en nusset tøjtiger hang halvt ude over kanten af vognen. Han vidste, at den gamle bydel lå for enden af Storgatan – brostensbelagte gader og den smukke, dobbeltspirede domkirke – men byen havde bredt sig, så Storgatan nu var tæt bebygget helt ud til motorvejstilkørslen ved Bergsnäs, og nybebyggelserne var lige så grimme, som i alle andre provinsbyer: Firkantede betonklodser med farvestrålende skilte og flag, der skulle lokke folk til at dreje fra for at proppe bagagerummet med alt fra cd-afspillere og sportstøj til græsslåmaskiner og andet ragelse, de ikke havde brug for. Så gik der tid med det.

Han fulgte Malmströms Volvo gennem et par rundkørsler og ned i det underjordiske parkeringsanlæg under politigården, som havde til huse i en stor, gul ejendom på Oxtorget. Bagefter havde de en dejlig kortfattet pisse-territoriet-af-snak: "Du får alle de ressourcer, du har brug for, men det er Nils Andersson, der har kommandoen." Når det kom til stykket, var ressourcerne selvfølgelig ikke ubegrænsede, men han nikkede høfligt og undlod naturligvis også at kommentere, at mænd af ringe fysisk højde efter hans erfaring sjældent havde den autoritet, der skulle til for at lede en efterforskning af denne kaliber.

Nils Andersson og hans gruppe holdt til i et firemandskontor i et hjørne af et stort kontorlandskab. Fire skriveborde var placeret i en ø midt i rummet, mens hver en

centimeter af vægpladsen var dækket af reoler, arkivskabe, landkort, opslagstavler og whiteboards i forskellige størrelser. Det ene skrivebord var ryddet, mens mødebordet, der stod foran det ene af to vinduer, var dækket af papirer, mapper og en stationær computer med et hav af sorte ledninger stikkende ud på bagsiden. Arvid sad bag skærmen og forsøgte at trække den orange vest over hovedet, samtidig med at han tændte computeren.

- Linda er hos anklageren, og de andre spiser frokost, men de burde være her om et kvarters tid.

- Det passer mig fint. Jeg har brug for en hurtig opdatering om Fotomordene, inden vi starter, sagde Robert og satte sig over for Arvid.

- Du genkendte hans modus operandi, så snart du så hende, men du vidste ikke, at han var død?

- Jeg genkendte hans MO, fordi jeg var turnuskandidat her i Växjö i 1992. Der blev selvfølgelig talt en del om sagen ude på Sigfrids, og jeg fulgte også med i medierne, men jeg rejste, allerede inden retssagen begyndte, og jeg ved af erfaring, at der kan være langt fra sladder og formiddagsblade til virkeligheden. Derfor vil jeg gerne høre din version.

Arvid lænede sig tilbage i stolen og rettede på skjorten, som var kommet i uorden, da han tog refleksvesten af. Hvis den havde været et nummer større, ville den sikkert have passet bedre på den ikke helt slanke overkrop.

- Okay. Det hele startede, da Liza Tilton blev fundet på en rastepads ved 29'eren. Hun var tredive år gammel, gift, mor til to og salgschef i et telemarketingfirma. Aftenen inden var hun kørt fra sin arbejdsplads ved syvtiden, men hendes bil blev fundet få hundrede meter derfra med et fordæk, der var fladt på grund af en løsnet ventil. Vi prøvede at holde pressen ude, men det viste sig, at han

havde fotograferet liget og sendt det til nyhedsredaktionerne. Det var derfor, han blev kaldt Fotomorderen.

- Jeg kan slet ikke huske, at jeg så nogen af de billeder. Det undrer mig.

- De blev ikke vist. Mit gæt er, at vores nye offer vil være plastret ud over alle formiddagsavisernes forsider i morgen, men tyve år er trods alt også en slags penge, når vi taler medieetik. Dengang omtalte de fotografierne, men uden at vise dem.

Han lod en hånd køre gennem det gråblonde hår.

- I første omgang troede vi, at der var tale om et hævn-togt. Et års tid inden sin død havde Liza Tilton været involveret i et trafikuheld, der kostede det meste af en familie livet, og den første betjent på stedet var ikke i tvivl om, at hun var stærkt påvirket af spiritus, så han fik dem til at tage en blodprøve på skadestuen, hvor hun blev behandlet efter ulykken. Desværre blev prøven forurennet og kunne ikke bruges i retten, så det endte med, at Liza Tilton gik fri.

- Var det Viklunds familie?

- Nej. Den eneste overlevende fra ulykken var en dreng på otte. Vi lavede selvfølgelig et grundigt tjek på alle pårørende, men fandt ingenting, og senere, da det hele blev opklaret, viste det sig, at Viklund ikke kendte familien personligt. Han var på ulykkesstedet den aften som ambulancefører, og ligesom betjentene var han overbevist om, at Liza Tilton var påvirket. Sommeren efter stødte han på hende ved et publikumsarrangement på det lokale frilandsmuseum, Huseby Bruk, og synet af en ubekymret Liza Tilton på familieudflugt gjorde ham så rasede, at han besluttede, at hun skulle dø. Vi fandt hende fire uger senere.

- Okay. Og den næste?

- Der gik fem dage fra fundet af Liza Tilton, til vi pludselig stod med en anmeldelse om en ung kvinde, der var forsvundet på vej hjem fra arbejde. Hendes navn var Anna Lindberg, og hun arbejdede som pædagogmedhjælper i en børnehave. Alle alarmklokker ringede, da vi fandt ud af, at hun også havde været involveret i et dødsfald, men var blevet frifundet for skyld, og desværre viste det sig, at vores fornemmelse var rigtig.

Arvid tav og fik et fjernt blik i øjnene.

- Selvom jeg stadig ikke forstår, hvorfor Viklund mente, at hun fortjente at dø.

- Hvorfor ikke? spurgte Robert.

- Jeg går ikke ind for selvjustits under nogen former, men jeg kan godt sætte mig ind i, at nogen kunne få den tanke, at Liza Tilton burde straffes. I Anna Lindbergs tilfælde mente jeg mere, at hun fortjente ...

Han ledte efter ordet.

- ... trøst. Det var en ulykke. Sammen med resten af børnehaven var hun på udflugt i Linnéparken, og på et tidspunkt opdager hun, at et af børnene mangler. Hun finder pigen flydende i Växjösjön, får hende trukket op og løber hele vejen over til hospitalet, men det er for sent. Viklund var på skadestuen, da hun kom ind med barnet, og selvom ansvaret for ulykken blev placeret hos den ledende pædagog, valgte han at straffe Anna Lindberg.

Han tav og pillede lidt ved kanten på det ringbind, der lå foran ham.

- Så det, der *triggede* ham, var et eller andet behov for retfærdighed; at de skulle straffes for noget, han mente, de var sluppet for billigt fra? spurgte Robert.

Arvid løftede forsiden på mappen og slap den igen.

- Det var også vores opfattelse, selvom hans hævnmotiv virkede svagere og svagere. Jeg kan huske, jeg tænkte,

at det var som om han havde fået smag for det og bare fortsatte, selvom der ikke var mere at hævne. Det tredje offer, Charlotta Lud, havde på sin vis også et liv på sin samvittighed, men her var der tale om en abort, hvilket selv på den tid var så almindeligt, at det knap gjorde hende til noget specielt.

- Og den sidste?

- Det sidste offer, Malin Trindgård, var kun sytten år gammel, da han tog hende, men hun nåede at fylde atten, inden han smed hende på en rasteplads i nærheden af Hovmantorp. Hun var savnet i tre dage, og selvom vi vendte hver en sten i hendes liv, fandt vi aldrig noget, der på nogen måde kunne udlægges som medskyld i et dødsfald. Viklund sagde i sin tilståelse, at hun bare så skyldig ud. Jeg tør ikke tænke på, hvad der var sket, hvis vi ikke havde fået fat i ham.

- Hvordan kom I på sporet af ham?

- Det gjorde vi ikke. Vi fik masser af henvendelser, men ingen, der kunne bruges til noget, og vi fandt aldrig nogle af de primære gerningssteder. Ofrene blev smidt på rastepladser efter først at være blevet rengjort i mindste detalje. De var blevet vasket med klorin og deres fingernegle var revet af. Han havde sågar tvunget Malin Trindgård til at drikke klorin, formentlig for at fjerne spor af sæd. Det eneste, vi fandt, var et par sorte plastikfibre på Charlotta Lud, men de stammede fra en helt almindelig affaldssæk, og vi fik aldrig matchet dem med noget. Jeg er ikke meget for at indrømme det, men vi havde aldrig fået en domfældelse over Viklund uden hans tilståelse og de tekniske beviser, han selv ledte os på sporet af.

- Så han meldte sig selv?

- Vi fik en opringning fra Anton Strömberg, som var ledende overlæge på retspsykiatrisk ude på Sankt Sig-

frids. Han havde Viklund i behandling, og under en af deres samtaler begyndte Viklund at fortælle om mordene.

- Og tilståelsen virkede reel?

- Tro mig, jeg har set min andel af opdigtede tilståelser fra sindsforvirrede personer, og det her var ikke en af dem. Den var ...

Igen måtte han lede efter ordene.

- ... modbydeligt detaljeret. Og alle detaljer stemte. I begyndelsen nægtede Viklund at udtale sig, men i sin tilståelse havde han omtalt en skatkiste, han skulle have gemt ude ved Torsjö. Vi havde hunde ude i ni timer, før vi fandt den, men så vidste vi også, at vi havde fat i den rigtige. Det var en metalæske med trofæer, som han havde begravet under en gammel rævefælde, og den var fyldt med genstande, der stammede fra ofrene.

- Hvordan reagerede Viklund, da I konfronterede ham med æsken?

- Jeg var med, da Malmström foreholdt ham de nye beviser, men han virkede fuldstændig ligeglad. Han sad bare og gloede ud i luften. Jeg kan huske, at han blinkede og blinkede, som om han havde fået noget i øjnene.

- Fandt I Viklunds fingeraftryk på æsken eller nogle af objekterne?

- Nej, svarede Arvid. Æsken var gammel og havde masser af fingeraftryk, men ingen nye, og alle genstandene var helt *clean*.

- Hvordan mishandler man et menneske i flere dage uden at efterlade sig spor? Jeg mener, det er vel temmelig usædvanligt.

- Usædvanligt, men ikke uden fortilfælde. Folkene fra SKL var overbeviste om, at Viklund havde båret handsker, maske og muligvis også beskyttelsesdragt, men han tog sig også god tid til at rengøre ligene, svarede Arvid.

- Men man skal alligevel besidde en vis viden.

- Viklund havde arbejdet som ambulancefører. Han havde haft sin gang på et hospital i årevis og vidste, hvordan man skaber et sterilt miljø.

- Fandt I ud af, hvad hans *pre-stressor* var?

- *Pre-stressor*?

Det engelske ord blev udtalt med syngende smålandsk accent.

- Det, der fik ham til at begå mordene, var tilsyneladende en opfattelse af, at nogen fortjente at blive straffet, men for at sådan en *trigger* kan virke, må der være en *pre-stressor*. Det kan være en eller flere traumatiserende oplevelser i barndommen, der har efterladt gerningsmanden med en stærkt ubehagelig følelse, og i dette tilfælde gætter jeg på, at det var følelsen af at være uretfærdigt behandlet. Det er genaktivering af denne følelse, der får det til at slå klik, hvis man kan sige det sådan.

- Det kom han ikke ind på i tilståelsen.

- Den tilståelse glæder jeg mig til at læse. Hvad med under retssagen? Spurgte anklageren ikke ind til det?

- Sagen kørte som en ren tilståelsessag. Så vidt jeg ved, sagde Viklund ikke andet end et enkelt "ja", da dommeren bad ham om at bekræfte, at han tilstod de forbrydelser, han var anklaget for, og efter dommen gik der jo ikke ret lang tid, før han tog sit eget liv.